

YABANI RUMİNANTLARDA BAKTERİYEL HASTALIKLAR

Gram (+)	Gram (-)
Tüberküloz	Hemorajik sepsisemi
Paratüberküloz	Pastörellozis
Gazlı gangren	Keçi ciğer ağrısı
Yanıkara	İnfeksiyöz keratokonjunktivitis
Antraks	Brusellozis
Dermatofillozis	Heartwater hastalığı
İntrakraniyal apse-supuratif meningoensefalitis kompleksi	Q ateşi
Mandibular osteomyelitis	<i>Chlamydia</i> infeksiyonu
	Nekrobasillozis

TÜBERKÜLOZ

- *Mycobacterium bovis*, *M. caprae*, *M. tuberculosis*
- Afrika mandası, leçve (antilop türü), bizon, ak kuyruklu geyik, kudu
- Akciğer, baş-boyun bölgesi lenf düğümlerinde (mediastinal-retrofarengeal) kapsüllü granülomlar
- Leçve-mezenterik lenf düğümleri
- Kudu-Parotis ve submandibular bölgede fistüller (patognomonik)
- **Mikroskopik olarak;** Kazeifikasyon nekrozu, nekrotik hücre kalıntıları-makrofaj, epitelooid makrofaj, dev hücreleri, lenfosit-kollajen kapsül

PARATÜBERKÜLOZ (JOHNE HASTALIĞI)

- *Mycobacterium avium subsp. paratuberculosis* (MAP)
- Kronik, granülomatöz enteritis
- **Klinik olarak;**
  - İleri derecede zayıflama
  - Kronik diyare
  - Submandibular veya generalize ödem, efüzyon
  - Yağların seröz atrofisi

- **Makroskobik olarak;**
- Bağırsak mukozasında kalınlaşma (özellikle distal ince bağırsak)
- Mezenterik lenfadenomegali ve lenfangitis

- **Mikroskobik olarak;**
  - Granülomatöz enteritis, kolitis,
  - Lenfadenitis, lenfangitis

CLOSTRIDIAL İNFEKSİYONLAR

- *Clostridium perfringens* tip C
  - Mural akut nekrotik enteritis, bağırsakta ülserler ve peritonitis
- *C. perfringens* tip A
  - Ölümcül hemorajik enteritis (yeni doğan hippopotamus)

CLOSTRIDIAL İNFEKSİYONLAR

- *C. septicum*
  - Gazlı gangren (malignant ödem)
  - Ani ölüm
  - Kaslarda nekroz, gaz kabarcıkları
- *C. chauvoei*
  - Yanıkara
  - Perakut ölüm, kaslarda sertlik, iştahsızlık, depresyon
  - Kaslarda nekroz ve kanama, krepitasyon

ANTRAKS

- *Bacillus anthracis*
- Zoonotik
- Kudu, çeşitli antilop türleri, hippopotamus, geyik, Afrika mandası (ender)
- Deri veya muköz membran zedelenmesi, sindirim, solunum
- **Makroskobik olarak;**
  - Septisemi
  - Generalize ödem
  - Splenomegali (yumuşak ve jelatinöz kıvamlı)
  - Birçok boşlukta sıvı birikimi

DERMATOFİLOZİS

- *Dermatophilus congolensis*
- Karaca, katır geyiği, ak kuyruklu geyik
- Eritematöz lezyonlar-**kabuk oluşumu**-eksudatif lezyonlar
- Kuyruk, posterior bölge, karpal-tarsal bölgeler; ender olarakta meme, skrotum, baş ve boyun bölge derisi
- Uyuz?

İNTRAKRANİYAL APSE-SUPURATİF MENİNGOENSEFALİTİS KOMPLEKSİ

- Piyojenik bakterilerden özellikle *Trueperella pyogenes*
- Amerika ve Kanada-ak kuyruklu geyik; Avrupa-karaca
- Hemisferlerde 1-3 cm çaplarında, purulent materyal içeren apseler
- Kafatasında nekroz, erozyon, kraniyal kemiklerde oyuklar

MANDİBULAR OSTEOMYELITİS (AKTİNOMİKÖZİS)

- *Actinomyces bovis* ve *T. pyogenes*
- **Makroskobik olarak;**
  - Mandibulada deformasyon ve şişkinlik
  - Fistüllerden sızan purulent eksudat
  - Sülfür granülleri-soluk, miliyer, pütürlü, 3mm'ye varan boyutlarda odaklar
- **Mikroskobik olarak;**
  - Pyogranülomatöz karakterde yangı
  - Fibrozis ile birlikte kronik osteomyelitis
  - Trabeküllerde supuratif nekroz
  - Periosteal proliferasyon